

7.76. Wiadomo, że $\cos 3\alpha = \frac{-11}{16}$ oraz $\alpha \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$. Oblicz $\cos \alpha$.

Odp. $\cos \alpha = \frac{1}{4}$ lub $\cos \alpha = \frac{3\sqrt{5}-1}{8}$

Sumy i różnice funkcji trygonometrycznych

7.77. Wykaż, że:

a) $\sin 38^\circ + \sin 22^\circ = \cos 8^\circ$
 c) $\cos 47^\circ + \cos 13^\circ = \sqrt{3} \cos 17^\circ$

b) $\cos 40^\circ - \cos 20^\circ = -\sin 10^\circ$
 d) $2 \cdot (\sin 74^\circ - \sin 46^\circ) \cdot \cos 14^\circ = \sin 28^\circ$.

7.78. Oblicz:

a) $\sin 42^\circ + \sin 78^\circ - \sqrt{3} \sin 72^\circ$

b) $\frac{\cos 36^\circ - \cos 24^\circ + \sin 54^\circ}{2 \sin 12^\circ \cdot \cos 12^\circ}$

c) $\frac{\sin 1^\circ + \cos 89^\circ - \cos 29^\circ}{\cos 299^\circ}$

d) $\frac{\sin 70^\circ - \cos 40^\circ - \sin 10^\circ}{\cos 100^\circ - \cos 20^\circ}$.

Odp. a) 0 b) $\sqrt{3}$ c) $-\sqrt{3}$ d) 0

7.79. Przedstaw dane wyrażenie w postaci iloczynu.

a) $1 + \cos(\alpha - \beta)$ b) $1 + \sin(\alpha + \beta)$

c) $\sqrt{2} + 2 \cos \alpha$

d) $1 + \cos \alpha + \cos \frac{\alpha}{2}$

e) $\sqrt{2} \cos \alpha - \sqrt{2} \sin \alpha$

f) $\cos \alpha + \sin 2\alpha - \cos 3\alpha$

Odp. a) $2 \cos^2 \frac{\alpha - \beta}{2}$ b) $2 \sin \left(\frac{\pi}{4} + \frac{\alpha + \beta}{2} \right) \cdot \cos \left(\frac{\pi}{4} - \frac{\alpha + \beta}{2} \right)$

c) $4 \cos \left(\frac{\pi}{8} + \frac{\alpha}{2} \right) \cos \left(\frac{\pi}{8} - \frac{\alpha}{2} \right)$ d) $4 \cos \frac{\alpha}{2} \cdot \cos \left(\frac{\pi}{6} + \frac{\alpha}{4} \right) \cos \left(\frac{\pi}{6} - \frac{\alpha}{4} \right)$

e) $-2 \sin \left(\alpha - \frac{\pi}{4} \right)$ f) $4 \sin 2\alpha \cdot \sin \left(\frac{\pi}{12} + \frac{\alpha}{2} \right) \cdot \cos \left(\frac{\pi}{12} - \frac{\alpha}{2} \right)$

D 7.80. Wykaż, że jeśli $\alpha \neq \frac{\pi}{2} + k\pi$, gdzie $k \in \mathbb{Z}$, to $\frac{\sin \left(\frac{\pi}{3} + \alpha \right) - \sin \left(\frac{\pi}{3} - \alpha \right)}{\cos \left(\frac{\pi}{3} - \alpha \right) + \cos \left(\frac{\pi}{3} + \alpha \right)} = \operatorname{tg} \alpha$.

D 7.81. Wykaż, że prawdziwa jest dana równość. Podaj konieczne założenia.

$$\text{a) } \frac{\sin(\alpha + \beta) + \sin(\alpha - \beta)}{\cos(\alpha + \beta) + \cos(\alpha - \beta)} = \operatorname{tg} \alpha \quad \text{b) } \frac{\sin(\alpha + \beta) - \sin(\alpha - \beta)}{\cos(\alpha + \beta) - \cos(\alpha - \beta)} + \operatorname{ctg} \alpha = 0$$

D 7.82. Wykaż, że:

$$\text{a) } \cos 5\alpha - 2\cos \alpha \cos 7\alpha + \cos 9\alpha = 0$$

$$\text{b) } \sin \frac{\alpha}{6} + 2\cos \frac{\alpha}{2} \sin \frac{2\alpha}{3} = \sin \frac{5\alpha}{6}$$

$$\text{c) } \cos^2 \frac{\alpha}{2} - \frac{1 - \cos 7\alpha}{2} = \cos 3\alpha \cos 4\alpha .$$

D 7.83. Wykaż, że:

$$\text{a) } \frac{\cos 10\alpha + \cos 6\alpha + 2\cos 2\alpha}{\cos 4\alpha \cdot \sin 6\alpha + \cos 4\alpha \cdot \sin 2\alpha} = 2\operatorname{ctg} 4\alpha, \text{ gdzie } \alpha \neq \frac{k\pi}{4} \text{ i } \alpha \neq \frac{\pi}{8} + \frac{k\pi}{4}, k \in \mathbf{Z}$$

$$\text{b) } \frac{\sin 3\alpha + \cos \alpha - \cos 5\alpha}{\sin 5\alpha + \cos 3\alpha - \cos 7\alpha} = \frac{\sin 3\alpha}{\sin 5\alpha}, \text{ gdzie } \alpha \neq \frac{k\pi}{5}, k \in \mathbf{Z}$$

$$\text{c) } \frac{\cos 3\alpha + \cos 2\alpha + \cos \alpha + 1}{2\cos^2 \alpha + \cos \alpha - 1} = 2\cos \alpha, \text{ gdzie } \alpha \neq \frac{\pi}{3} + \frac{2k\pi}{3}, k \in \mathbf{Z}$$

$$\text{d) } \frac{\sqrt{2} - \cos \alpha - \sin \alpha}{\sin \alpha - \cos \alpha} = \operatorname{tg} \left(\frac{\alpha}{2} - \frac{\pi}{8} \right), \text{ gdzie } \alpha \neq \frac{\pi}{4} + k\pi, k \in \mathbf{Z}.$$

7.84. Wyznacz zbiór wartości funkcji f .

$$\text{a) } f(x) = \frac{\sin x}{3} + \frac{\cos x}{3}$$

$$\text{b) } f(x) = \cos \left(2x + \frac{\pi}{6} \right) - \sin 2x + 5$$

$$\text{c) } f(x) = \cos \left(\frac{x}{2} - \frac{\pi}{4} \right) \cdot \left(\cos \frac{x}{2} - \sin \frac{x}{2} \right) \quad \text{d) } f(x) = -2\sin^2 \frac{x - \pi}{2} + \sin \left(x - \frac{\pi}{3} \right) + 1$$

Odp. a) $ZW = \left\langle -\frac{\sqrt{2}}{3}, \frac{\sqrt{2}}{3} \right\rangle$ b) $ZW = \langle 5 - \sqrt{3}, 5 + \sqrt{3} \rangle$

c) $ZW = \left\langle -\frac{\sqrt{2}}{2}, \frac{\sqrt{2}}{2} \right\rangle$ d) $ZW = \left\langle \frac{-\sqrt{6} - \sqrt{2}}{2}, \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{2} \right\rangle$